

تلاش برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای

طی روزهای آغازین تیر ماه جامعه محیط‌زیست ایران شاهد ثبت دومین تا چهارمین پروژه کشور تحت مکانیسم توسعه پاک پروتکل کیوتو، کنوانسیون تغییر آب و هوای سازمان ملل متحد، بود.

جام جم آنلاین: طی روزهای آغازین تیر ماه جامعه محیط‌زیست ایران شاهد ثبت دومین تا چهارمین پروژه کشور تحت مکانیسم توسعه پاک پروتکل کیوتو، کنوانسیون تغییر آب و هوای سازمان ملل متحد، بود.

مکانیسم توسعه پاک یکی از مکانیسم‌های انعطاف پذیر تحت پروتکل کیوتوست که مطابق آن اقدامات کشورهای در حال توسعه و کمتر توسعه‌یافته در راستای اهداف کنوانسیون تغییر آب و هوا، حمایت مالی و فنی کشورهای توسعه‌یافته را به همراه خواهد داشت.

عمده‌ترین هدف کنوانسیون تغییرات آب و هوا جلوگیری از افزایش میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای در جهان است تا به این وسیله از گرمایش بیش از پیش دمای زمین و تغییرات آب و هوایی منتج از آن پیشگیری شود.

مطابق پروتکل کیوتو تنها کشورهای توسعه‌یافته متعهد به کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای در کشور متبوع خویش هستند و در صورت نیاز می‌توانند با استفاده از مکانیسم‌های تعریف شده در آن اقدامات کاهش انتشار را در سایر کشورها انجام دهند.

مکانیسم توسعه پاک نیز اجازه می‌دهد این کشورها پروژه‌های کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای را در کشورهای در حال توسعه و کمتر توسعه‌یافته انجام دهند و بدین ترتیب ضمن کاهش هزینه انجام تعهدات خود، تکنولوژی‌های نوین که متضمن راندمان انرژی بالاتر می‌باشند به سایر کشورها منتقل شود.

علاوه بر این کمک‌های مالی کشورهای توسعه‌یافته برای انجام این پروژه‌ها، کاهش مصرف منابع در کشورهای در حال توسعه و کمتر توسعه‌یافته، بهبود شرایط زیست‌محیطی، ایجاد اشتغال و مشارکت در جامعه جهانی را به همراه دارد.

جمهوری اسلامی ایران از سال 1375 عضو کنوانسیون تغییر آب و هوا بوده و پروتکل کیوتو را در سال 1384 پذیرفته است. با معرفی مرجع صلاحیتدار ملی پروژه‌های مکانیسم توسعه پاک به دبیرخانه کنوانسیون در آبان 1385، ایران تمام شرایط حقوقی لازم برای توسعه و ثبت آن دسته از پروژه‌هایی که منجر به کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای می‌شوند را دارد. ثبت این پروژه‌ها، منابع مالی قابل ملاحظه‌ای را برای کشورهای در حال توسعه به ارمغان آورده است.

از زمان اجرایی شدن پروتکل کیوتو در نوامبر 2004 میلادی، تاکنون حدود 3200 پروژه در سراسر جهان (در کشورهای در حال توسعه و کمتر توسعه‌یافته) به ثبت رسیده است که این پروژه‌ها تاکنون بیش از 600 میلیون تن کاهش انتشار گاز گلخانه‌ای داشته‌اند. عمده این پروژه‌ها در کشورهای نظیر چین، هند، برزیل، مکزیک و... اجرا شده است که میزان انتشار گاز گلخانه‌ای قابل ملاحظه‌ای دارند و لذا از پتانسیل کاهش انتشار (انجام پروژه کاهش انتشار) بسیاری برخوردار هستند.

ایران با رتبه پنجم در بین کشورهای در حال توسعه از نظر میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای و با داشتن پتانسیل بسیار بالا برای انجام پروژه‌های مکانیسم توسعه پاک تاکنون سهم چندانی در این بازار چند صد میلیارد دلاری نداشته است به طوری که به عنوان شصت و هفتمین کشور اولین پروژه خود را در دسامبر 2009 (آذر 1388) به ثبت رساند.

طی روزهای آغازین تیرماه، 3 پروژه دیگر مکانیسم توسعه پاک ایران به ثبت رسید و با توجه به رویکرد همسان 3 پروژه دیگر به نظر می‌رسد بزودی تعداد پروژه‌های ایران به 7 مورد افزایش یابد. با ثبت این پروژه‌ها ایران دارای 4 پروژه ثبت شده و 3 پروژه در حال ثبت در هیات اجرایی سازمان ملل متحد است.

3 پروژه ثبت شده مربوط به تغییر سوخت کوره‌های بخار از مازوت به گاز طبیعی در کارخانه نیشکر شرکت کشت و صنعت سلمان فارسی و شرکت کشت و صنعت امام خمینی است که سالانه حدود 60 هزار تن انتشار گاز گلخانه‌ای را کاهش می‌دهند.

در طول عمر 10 ساله این پروژه‌ها، مجموعاً حدود 600 هزار تن انتشار گاز گلخانه‌ای کاهش خواهد یافت و این شرکت‌ها با فروش این گواهی‌ها به کشورهای توسعه‌یافته متعهد، درآمد قابل ملاحظه‌ای را در این مدت کسب خواهند کرد.

با پیشبرد 6 پروژه مطرح در صنایع نیشکر، کاهش انتشار سالانه این پروژه‌ها مجموعاً حدود 250 هزار تن خواهد بود و در طول دوره 10 ساله میزان کاهش انتشار این 6 پروژه به حدود 2.5 میلیون تن خواهد رسید، که علاوه بر ایجاد درآمد برای صنایع مذکور از انتشار حجم زیادی از آلاینده‌های هوا جلوگیری خواهد کرد.

شرکت‌های کشت و صنعت نیشکر، با توجه به خشکسالی‌های اخیر، وضعیت مالی مناسبی ندارند که با ثبت این پروژه‌ها علاوه بر تثبیت جایگاه خود در پاسداشت محیط‌زیست و ارتقای جایگاه ایران در میان کشورهای در حال توسعه، از نظر مشارکت کشور در مقابله با تغییرات آب و هوایی، راه را برای سایر نهادها و شرکت‌های ایرانی که پروژه‌های بزرگ‌تری با منابع مالی بسیار بیشتری در دست دارند، باز کرده است. امید است در آینده نزدیک شاهد افزایش تعداد پروژه‌های مکانیسم توسعه پاک و درآمد ملی از این محل باشیم.

عادل پرتوی
جام جم